

UREDBA (EU) 2023/2675 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 22. novembra 2023

o zaščiti Unije in njenih držav članic pred gospodarsko prisilo, ki jo izvajajo tretje države

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Na podlagi člena 3(5) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) Unija v odnosih s preostalim svetom podpira in spodbuja svoje vrednote in interese ter prispeva k zaščiti svojih državljanov in med drugim prispeva k solidarnosti in medsebojnemu spoštovanju med narodi ter doslednemu spoštovanju in razvoju mednarodnega prava, zlasti k spoštovanju načel Ustanovne listine Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: Ustanovna listina OZN).
- (2) V skladu s členom 21(1), prvi pododstavek, PEU Unijo pri njenem delovanju na mednarodni ravni vodijo načela, kot so pravna država, enakost in solidarnost ter spoštovanje načel Ustanovne listine OZN in mednarodnega prava. Na podlagi člena 21(2), drugi pododstavek, PEU se Unija zavzema tudi za večstranske rešitve skupnih problemov.
- (3) Na podlagi členov 1 in 2 Ustanovne listine OZN je eden izmed ciljev Združenih narodov tudi razvoj prijateljskih odnosov med narodi v skladu, med drugim, z načelom suverene enakosti.
- (4) V skladu s členom 21(2) PEU Unija določi in izvaja skupne politike in ukrepe ter si prizadeva za visoko stopnjo sodelovanja na vseh področjih mednarodnih odnosov, med drugim za zaščito svojih vrednot, temeljnih interesov, varnosti, neodvisnosti in celovitosti ter utrjevanje in podporo pravne države in načel mednarodnega prava.
- (5) V Deklaraciji o načelih mednarodnega prava, ki se nanašajo na prijateljske odnose in sodelovanje med državami v skladu z Ustanovno listino OZN, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 24. oktobra 1970, je navedeno, da je treba mednarodne odnose voditi v skladu z načeli suverene enakosti in nevmešavanja. V tej deklaraciji je v zvezi z načelom obveznosti nevmešavanja v zadeve notranje pristojnosti držav tudi določeno, da nobena država ne sme uporabljati ali spodbujati uporabe ekonomskih, političnih ali katerihkoli drugih ukrepov, da bi drugo državo prisilila v podrejenost uveljavljanja suverenih pravic in od tega pridobila kakršnekoli koristi, kar izhaja iz običajnega mednarodnega prava in je zato zavezujoče v odnosih med tretjimi državami na eni strani ter Unijo in njenimi državami članicami na drugi strani. Poleg tega so pravila običajnega mednarodnega prava o odgovornosti države za mednarodno protipravna dejanja razvidna iz členov Komisije Združenih narodov za mednarodno pravo o odgovornosti držav za mednarodno protipravna dejanja (ARSIWA), ki jih je Komisija Združenih narodov za mednarodno pravo sprejela leta 2001 na svojem 53. zasedanju in Generalna skupščina Združenih narodov upoštevala v Resoluciji 56/83. Ta pravila so zavezujoča v odnosih med tretjimi državami na eni strani ter Unijo in njenimi državami članicami na drugi strani.

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 3. oktobra 2023 (še ni objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije*) in odločitev Sveta z dne 23. oktobra 2023.

- (6) Sodobno medsebojno povezano svetovno gospodarstvo povečuje tveganje gospodarske prisile, saj državam zagotavlja okrepljena sredstva za uporabo take prisile, vključno s hibridnimi sredstvi. Zaželeno je, da Unija prispeva k oblikovanju, razvoju in pojasnitvi mednarodnih okvirov za preprečevanje in odpravo primerov gospodarske prisile.
- (7) Čeprav Unija vedno deluje v okviru mednarodnega prava, je bistveno, da ima na voljo ustrezen instrument za odvracanje tretjih držav od izvajanja gospodarske prisile in se ji zoperstaviti, da bi zaščitila svoje pravice in interese ter pravice in interese svojih držav članic. To še zlasti velja, kadar tretje države posegajo v legitimne suverene odločitve Unije ali države članice tako, da uporabljajo ali grozijo, da bodo uporabile ukrepe, ki vplivajo na trgovino ali naložbe, da bi preprečile ali dosegle, da Unija ali država članica preneha, spremeni ali sprejme določen akt, med drugim tudi, da institucija, organ, urad ali agencija Unije ali države članice izrazi stališče. Taki ukrepi, ki vplivajo na trgovino ali naložbe, vključujejo ne le ukrepe, ki se izvajajo na ozemlju zadevne tretje države in nanj vplivajo, temveč tudi ukrepe, ki jih izvaja ta tretja država, tudi prek subjektov, ki jih nadzoruje ali vodi tretja država in so prisotni v Uniji, ki škodujejo gospodarskim dejavnostim v Uniji. Izraz „tretja država“ bi bilo treba razumeti tako, da ne vključuje le tretje države, temveč tudi ločena carinska območja ali druge subjekte mednarodnega prava, saj tudi taki subjekti lahko izvajajo gospodarsko prisilo. Uporaba tega izraza in uporaba te uredbe ne vplivata na suverenost. Poleg tega bi bilo treba to uredbo uporabljati v skladu s stališčem Unije do zadevne tretje države.
- (8) Namen te uredbe je zagotoviti učinkovit, uspešen in hiter odziv Unije na gospodarsko prisilo. Njen cilj je zlasti odvracanje od izvajanja gospodarske prisile nad Unijo ali državo članico in Uniji omogočiti, da se v skrajnem primeru gospodarski prisili zoperstavi z ukrepi Unije za odziv. Ta uredba ne posega v obstoječe instrumente Unije in mednarodne sporazume, ki jih je sklenila Unija, ter ukrepe, sprejete na njihovi podlagi in skladne z mednarodnim pravom, na področju skupne trgovinske politike in tudi ne v druge politike Unije.
- (9) Tretje države lahko z gospodarsko prisilo vplivajo na ukrepe zunanje politike Unije ali države članice, ugotovitev, da obstaja gospodarska prisila, in odzivi nanjo pa lahko pomembno vplivajo na odnose s tretjimi državami. Poskrbeti je treba, da bodo odzivi na različnih, vendar povezanih področjih politike usklajeni. Ta uredba ne posega v morebitno ukrepanje Unije na podlagi posebnih določb iz poglavja 2 naslova V PEU, ki bi ga bilo treba ustrezno upoštevati pri odločanju o vsakem odzivu na gospodarsko prisilo tretje države.
- (10) Gospodarska prisila tretje države proti državi članici vpliva na notranji trg Unije in Unijo kot celoto. Države članice se ne morejo same zoperstaviti gospodarski prisili tretjih držav z ukrepi, ki spadajo na področje skupne trgovinske politike. Glede na izključno pristojnost, ki je Uniji podeljena s členom 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), sme ukrepati le Unija. Poleg tega države članice kot ločeni akterji na podlagi mednarodnega prava nimajo pravice se zoperstaviti gospodarski prisili tretjih držav proti Uniji. Zato je treba sredstva za učinkovito doseganje teh ciljev vzpostaviti na ravni Unije. Ta uredba ne posega v delitev pristojnosti med Unijo in njenimi državami članicami.
- (11) V skladu z načelom sorazmernosti je treba in je primerno vzpostaviti učinkovit in celovit okvir za ukrepanje Unije proti gospodarski prisili ter določiti pravila za proučitev ukrepov gospodarske prisile, ki jih izvajajo tretje države, ugotavljanje obstoja teh ukrepov in zoperstavljanje njim. Pred ukrepi Unije za odziv bi bilo treba proučiti dejstva, ugotoviti obstoj gospodarske prisile in si po možnosti ter pod pogojem, da tudi tretja država ravna v dobri veri, prizadevati za rešitev v sodelovanju z zadevno tretjo državo. Katerikoli ukrepi, ki jih uvede Unija, bi morali biti sorazmerni s škodo Unije in je ne bi smeli preseči. Pri merilih za izbiro in oblikovanje ukrepov Unije za odziv bi bilo treba upoštevati zlasti, kako učinkovito bi ti ukrepi Unije za odziv spodbujali k prenehanju gospodarske prisile in, kadar se to zahteva, k povrnitvi škode, povzročene Uniji, to, da je treba preprečiti ali čim bolj zmanjšati postranske učinke, nesorazmerno upravno zapletenost in stroške zlasti za gospodarske subjekte Unije, pa tudi interes Unije. V skladu s členom 5(4) PEU ta uredba zato ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje zasledovanih ciljev.

- (12) Katerikoli ukrepi, ki jih Unija sprejme na podlagi te uredbe, bi morali biti skladni z mednarodnim pravom, tudi z običajnim mednarodnim pravom. Med mednarodnimi sporazumi, ki so jih sklenile Unija in države članice, je Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO), ki je temelj večstranskega trgovinskega sistema, temeljčnega na pravilih. Zato je pomembno, da Unija ta sistem, v središču katerega je STO, podpira še naprej, ter uporablja njegov sistem za reševanje sporov, kadar je primerno.
- (13) Običajno mednarodno pravo, kot je upoštevano v členu 22 ter členih 49 do 53 ARSIWA, pod določenimi pogoji, kot sta sorazmernost in predhodno uradno obvestilo, dovoljuje uvedbo protiuukrepov, zlasti ukrepov, ki bi bili sicer v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi oškodovanca v razmerju do države, ki je odgovorna za kršitev mednarodnega prava, in katerih namen je doseči prenehanje kršitve ali povrnitev škode za kršitev. V skladu s tem bi lahko ukrepi Unije za odziv po potrebi vključevali ne samo ukrepe, skladne z mednarodnimi obveznostmi Unije, temveč tudi neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti do zadevne tretje države, če gospodarska prisila tretje države pomeni mednarodno protipravno dejanje. Na podlagi mednarodnega prava morajo biti v skladu z načelom sorazmernosti protiuukrepi sorazmerni z utrpjeno škodo, pri čemer se upoštevajo resnost mednarodno protipravnih dejanj in zadevne pravice. V zvezi s tem se na podlagi mednarodnega prava šteje, da škoda, povzročena Uniji ali državi članici, vključuje škodo, povzročeno gospodarskim subjektom Unije.
- (14) Kadar gospodarska prisila pomeni mednarodno protipravno dejanje, bi morala Unija, kadar je primerno, poleg prenehanja gospodarske prisile od zadevne tretje države zahtevati povrnitev vsake škode, povzročene Uniji, v skladu s členom 31 in členi od 34 do 39 ARSIWA. Če Unija prejme nadomestilo za škodo subjektov Unije, lahko, kadar je primerno in kolikor je mogoče, prouči možnost prenosa tega nadomestila na subjekte Unije, ki so zaradi gospodarske prisile utrpeli izgubo.
- (15) Prisila je prepovedana in je zato protipravno dejanje na podlagi mednarodnega prava, kadar država uvede ukrepe, kot so trgovinske ali naložbene omejitve, da bi od druge države dosegla ukrepanje ali neukrepanje, ki ga ta država ni obvezana izvajati na podlagi mednarodnega prava in ki spada pod njeno suverenost, ter kadar prisila doseže določen kakovostni ali količinski prag, odvisno od zastavljenih ciljev in uporabljenih sredstev. Komisija in Svet bi morala upoštevati kvalitativna in kvantitativna merila, ki pomagajo ugotoviti, ali tretja država posega v legitimne suverene odločitve Unije ali države članice in ali njeno delovanje pomeni gospodarsko prisilo, v zvezi s katero je potreben odziv Unije. Med temi merili bi morali biti elementi, s katerimi bi lahko kvalitativno in kvantitativno določili zlasti obliko, učinke in cilje ukrepov, ki jih izvaja tretja država. Z uporabo teh meril bi zagotovili, da bi na področje uporabe te uredbe spadala samo gospodarska prisila z dovolj resnim učinkom ali, kadar je gospodarska prisila grožnja, le verjetna grožnja. Poleg tega bi morala Komisija in Svet natančno proučiti, ali si tretja država prizadeva za legitimen cilj, ker deluje na podlagi mednarodno priznanega razloga, kot so med drugim ohranjanje mednarodnega miru in varnosti, varstvo človekovih pravic, varstvo okolja ali boj proti podnebnim spremembam.
- (16) Dejanja tretjih držav se na podlagi običajnega mednarodnega prava razumejo tako, da vključujejo vse oblike ukrepov in opustitev, vključno z grožnjami, ki jih je na podlagi običajnega mednarodnega prava mogoče pripisati neki državi. Člen 2(a) in členi od 4 do 11 ARSIWA potrjujejo, da običajno mednarodno pravo kot dejanje države kvalificira zlasti: ravnanje kateregakoli državnega organa, osebe ali subjekta, ki ni državni organ, vendar je po pravu te države pooblaščen za izvajanje elementov pooblastil vlade, ravnanje organa, ki ga državi da na razpolago druga država, ravnanje osebe ali skupine oseb, ki delujejo po navodilih ali pod vodstvom ali nadzorom te države pri izvajanju ravnanja, ravnanje osebe ali skupine oseb, ki izvajajo elemente pooblastil vlade v odsotnosti uradnih organov ali ker jih uradni organi ne izvajajo in v okoliščinah, ki zahtevajo izvajanje teh elementov pooblastil, ter ravnanje, ki ga država priznava in sprejema kot svoje.
- (17) Komisija bi morala proučiti, ali ukrep tretje države pomeni gospodarsko prisilo. Komisija bi morala to proučiti na podlagi informacij, prejetih iz kateregakoli zanesljivega vira, vključno s fizičnimi in pravnimi osebami, Evropskim parlamentom, državo članico ali sindikati. Komisija in Svet bi morala, da bi ugotovila, ali tretja država uporablja ali grozi, da bo uporabila ukrepe, ki vplivajo na trgovino ali naložbe, ki pomenijo gospodarsko prisilo, izhajati iz dejstev.

- (18) Da bi zagotovili enotne pogoje izvajanja te uredbe in glede na edinstveno naravo gospodarske prisile, ki vpliva na trgovino in naložbe, bi bilo treba na Svet prenesti izvedbena pooblastila za ugotovitev gospodarske prisile in za odločitev, ali je primerno zahtevati povrnitev škode, povzročene Uniji. Prenos izvedbenih pooblastil na Svet je omejen na okoliščine, ki izhajajo iz gospodarske prisile, in se nanaša na te okoliščine ter se ne sme šteti za precedens.
- (19) Kadar Komisija po svoji proučitvi ugotovi, da ukrep tretje države pomeni gospodarsko prisilo, bi morala Svetu predložiti predlog izvedbenega akta, v katerem bi bilo ugotovljeno, da ukrep tretje države izpolnjuje pogoje za obstoj gospodarske prisile. V ta predlog bi morala Komisija vključiti tudi okvirno obdobje, v katerem bo ocenila, ali so pogoji za sprejetje ukrepov Unije za odziv izpolnjeni. Kadar je primerno, bi morala Komisija Svetu predložiti tudi predlog izvedbenega akta Sveta, v katerem bi bilo določeno, da Unija od tretje države zahteva odpravo škode, povzročene Uniji. Poleg tega lahko gospodarska prisila vpliva na Unijo ali katerokoli državo članico, zaradi česar je treba hitro ukrepati na podlagi te uredbe ter v skladu s načeloma Unije o solidarnosti med državami članicami in o lojalnem sodelovanju. Zato bi moral Svet ukrepati hitro in storiti vse potrebno, da bi sklep sprejel v osmih tednih od predložitve predloga Komisije. Svet bi moral pri izvajanju svojih izvedbenih pooblastil ravnati v skladu s pogoji za obstoj gospodarske prisile in merili za določitev, ali je ustrezno od tretje države zahtevati, da odpravi škodo, povzročeno Uniji.
- (20) Unija bi se morala pri prizadevanjih za zagotovitev prenehanja gospodarske prisile in, kadar se to zahteva, povrnitve škode, povzročene Uniji, truditi za hitro in pravično rešitev zadeve. V skladu s tem bi morala Komisija poskrbeti za primerno priložnost za posvetovanje z zadevno tretjo državo in, če bi bila ta tretja država pripravljena začeti posvetovanje v dobri veri, z njo hitro začeti sodelovati. Komisija bi si morala med takimi posvetovanji prizadevati, da prouči sredstva, kot so neposredna pogajanja, predložitve zadeve v mednarodni postopek razsojanja ali mediacija, spravni postopek ali posredovanje tretje strani, pri čemer se ne bi smelo posegati v delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami. Zlasti kadar bi tretja država gospodarsko prisilo začasno ustavila in se strinjala s predložitvijo zadeve v mednarodni postopek razsojanja, bi bilo treba z njo po potrebi skleniti mednarodni sporazum. Tak mednarodni sporazum bi lahko sklenila Unija v skladu s členom 218 PDEU ali zadevna država članica.
- (21) Unija bi morala podpirati tretje države, ki jih prizadene enaka ali podobna gospodarska prisila, ali druge zainteresirane tretje države in z njimi sodelovati. Unija bi morala sodelovati pri mednarodnem usklajevanju v vseh dvostranskih ali večstranskih forumih, ki so primerni za preprečevanje gospodarske prisile ali njeno odpravo. Komisija bi morala izraziti stališče Unije po posvetovanju s Svetom, kadar je ustrezno v skladu s Pogodbama, in po potrebi s sodelovanjem držav članic.
- (22) Zaželeno je, da Unija proaktivno uporablja vsa razpoložljiva sredstva sodelovanja z zadevno tretjo državo, kot so pogajanja, postopek razsojanja ali mediacija, ukrepe za odziv pa bi morala uvesti le v primerih, kadar taka sredstva razsojanja ne omogočijo takojšnjega in učinkovitega prenehanja gospodarske prisile, kadar je primerno in kadar Unija od zadevne tretje države zahteva povrnitev škode, povzročene Uniji, ter kadar je na podlagi mednarodnega prava ukrepanje potrebno za zaščito interesov in pravic Unije in njenih držav članic ter je tako ukrepanje v interesu Unije. Primerno je, da so v tej uredbi določeni veljavna pravila in postopki za uvedbo in uporabo ukrepov Unije za odziv ter da ta dovoljuje hitro ukrepanje, kadar je to potrebno za ohranitev učinkovitosti teh ukrepov Unije za odziv.
- (23) Ukrepi Unije za odziv, sprejeti v skladu s to uredbo, bi morali biti izbrani in oblikovani na podlagi objektivnih meril, vključno z: učinkovitostjo ukrepov pri spodbujanju prenehanja gospodarske prisile ter, kadar je primerno, povrnitvijo škode, ki je bila z njo povzročena Uniji; možnostjo, da se z ukrepi zagotovi pomoč gospodarskim subjektom Unije, ki jih je prizadela gospodarska prisila; ciljem preprečiti ali čim bolj zmanjšati negativne gospodarske in druge učinke na Unijo; ter izogibanjem nesorazmernemu upravnemu bremenu in stroškom glede uporabe ukrepov Unije za odziv. V Uniji bi bilo treba zaščititi naložbeno okolje in gospodarstvo, temelječe na znanju. Bistveno je, da se pri izbiri in oblikovanju ukrepov Unije za odziv upošteva interes Unije, ki med drugim

vključuje interese industrije Unije v zgornjem in spodnjem delu verige ter interese končnih potrošnikov Unije. Kadar se Komisija odloča o ukrepih Unije za odziv, bi morala dati prednost ukrepom, ki ne bodo nesorazmerno vplivali na pravno varnost in predvidljivost ukrepov za gospodarske subjekte ter na izvajanje ustreznih nacionalnih predpisov. Kadar se Komisija odloča o ukrepih Unije za odziv, ki vplivajo na dovoljenja, registracije, licence ali druge pravice za namene komercialnih dejavnosti, bi morala dati prednost ukrepom, ki vplivajo na postopke, ki se uporabljajo na ravni Unije in temeljijo na sekundarni zakonodaji, kadar pa taki ukrepi niso ustrezni, ukrepom na področjih, na katerih obstaja obsežno pravo Unije. Ukrepi Unije za odziv ne bi smeli posegati v upravne odločitve, ki temeljijo na oceni znanstvenih dokazov. Ukrepe Unije za odziv bi bilo treba izbrati iz širokega nabora možnosti, da se v vsakem primeru omogoči sprejetje najprimernejših ukrepov.

- (24) Unija bi morala imeti možnost sprejeti splošne ukrepe Unije za odziv, ki bi bili zasnovani tako, da bi vplivali na določene sektorje, regije ali subjekte zadevne tretje države. Unija bi morala imeti tudi možnost sprejeti ukrepe Unije za odziv, ki bi se uporabljali za določene fizične ali pravne osebe, ki so povezane z vlado tretje države in ki opravljajo ali bi lahko opravljale dejavnosti iz člena 207 PDEU. Taki ciljno usmerjeni ukrepi Unije za odziv lahko spodbudijo hitro prenehanje gospodarske prisile, hkrati pa učinkovito preprečujejo ali zmanjšujejo negativne učinke take prisile na gospodarstva držav članic, gospodarske subjekte Unije in končne potrošnike Unije.
- (25) Komisija lahko v sklopu odziva Unije, s katerim želi tretje države spodbuditi k prenehanju gospodarske prisile, sprejme tudi ukrepe na podlagi drugih pravnih instrumentov, kot je ta uredba, s katerimi se ji podelijo posebna pooblastila, na primer v zvezi z dodeljevanjem sredstev Unije ali možnostmi za omejitve sodelovanja v okvirnih programih Unije za raziskave in inovacije, v skladu s postopki, ki so v teh pravnih instrumentih določeni. Ta uredba ne posega v pravila in postopke iz takih drugih pravnih instrumentov. Komisija bi morala poskrbeti za usklajenost sprejetih ukrepov iz Priloge I z ukrepi, ki jih sprejme na podlagi drugih pravnih aktov Unije, kot je ta uredba. Zlasti bi moral biti splošni odziv Unije sorazmeren in ne bi smel presežati ravni škode, povzročene Uniji. Brez poseganja v obveznosti poročanja Evropskemu parlamentu ali Svetu, določene v takih drugih pravnih instrumentih, bi morala Komisija Evropski parlament in Svet obveščati o ukrepih na podlagi takih instrumentov, usklajenih z ukrepi Unije za odziv.
- (26) Za namene opredelitve ukrepov Unije za odziv je primerno določiti pravila o poreklu blaga ali storitev in državljanstvu ponudnikov storitev, državni pripadnosti naložb in državljanstvu imetnikov pravic intelektualne lastnine. Pravila o poreklu in državljanstvu oziroma državni pripadnosti bi bilo treba določiti glede na veljavna pravila za nepreferencialno trgovino in naložbe, ki se uporabljajo na podlagi prava Unije in mednarodnih sporazumov, ki jih je sklenila Unija.
- (27) Da se doseže prenehanje gospodarske prisile v določenem primeru in da se, kadar je primerno, povrne povzročena škoda, bi se morali ukrepi Unije za odziv, ki zajemajo omejitve glede neposrednih tujih naložb ali trgovine s storitvami, uporabljati le v zvezi s storitvami oziroma neposrednimi naložbami, ki jih v Uniji opravlja ena ali več pravnih oseb s sedežem v Uniji in ki so v lasti ali pod nadzorom oseb iz zadevne tretje države, kadar je to potrebno za zagotovitev učinkovitosti ukrepov Unije za odziv in zlasti za to, da se prepreči izogibanje takim ukrepom ali njihovo zaobidenje. Odločitev o uvedbi katerikoli takih omejitev bi morala biti ustrezno utemeljena v izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te uredbe, ob upoštevanju meril, določenih v tej uredbi.
- (28) Komisija bi morala po sprejetju ukrepov Unije za odziv stalno ocenjevati razmere v zvezi z gospodarsko prisilo, učinkovitost ukrepov Unije za odziv in njihove učinke na interese Unije, da bi ukrepe Unije za odziv ustrezno spremenila, jih začasno prekinila ali ukinila. Zato je treba določiti pravila in postopke za spremembo, začasno prekinitev in ukinitve ukrepov Unije za odzivanje ter razmere, v katerih je sprememba, začasna prekinitev ali ukinitve ukrepov Unije za odziv ustrezna.

- (29) Bistveno je zagotoviti možnosti za sodelovanje deležnikov, tudi podjetij, za namene sprejemanja in spreminjanja ukrepov Unije za odziv ter, kadar je ustrezno, za namenečasne prekinitve in ukinitve teh ukrepov zaradi morebitnega vpliva na take deležnike.
- (30) Glede na izvajanje gospodarske prisile tretjih držav ter zlasti glede na njeno pogostost in resnost bi morala Komisija zaradi usklajenosti z vsemi ustreznimi pravnimi akti Unije določiti enotno kontaktno točko za delovanje te uredbe in posledično delovati tako, da bi lahko Unija bolje predvidela gospodarsko prisilo in se nanjo učinkovito odzvala.
- (31) Pomembno je zagotoviti, da sta Evropski parlament in Svet redno in pravočasno obveščena o relevantnih spremembah pri uporabi te uredbe ter da imata, kadar je primerno, možnosti za izmenjavo mnenj s Komisijo.
- (32) Da bi lahko prilagodili pravila o poreklu ali državljanstvu oziroma državni pripadnosti ter tako upoštevali relevantne spremembe mednarodnih instrumentov in izkušnje pri uporabi ukrepov na podlagi te uredbe ali drugih aktov Unije, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s spremembo Priloge II. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽²⁾. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (33) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja ukrepov Unije za odziv na podlagi te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾.
- (34) Za sprejetje ukrepov Unije za odziv in njihovo spremembo, začasno prekinitvev ali ukinitvev bi bilo treba uporabiti postopek pregleda, saj ti ukrepi določajo odziv Unije na gospodarsko prisilo, ki spada na področje uporabe te uredbe. Glede na posebno naravo te uredbe in posebno občutljivost ukrepov Unije za odziv Komisija ne bi smela sprejeti osnutka izvedbenega akta o katerihkoli ukrepih Unije za odziv, ne da bi odbor o aktu podal mnenje. Komisija bi morala pri izvajanju svojih izvedbenih pooblastil posebno pozornost nameniti rešitvam, ki uživajo najširšo možno podporo med državami članicami, in v vseh fazah postopka, tudi ko se vanj vključi odbor za pritožbe, iskati uravnotežene rešitve in se izogibati odločitvam, ki bi bile v nasprotju s prevladujočim stališčem držav članic, zlasti kar zadeva ustreznost osnutka izvedbenega akta.
- (35) Komisija bi morala sprejeti izvedbene akte z omejenim trajanjem, ki se začnejo uporabljati takoj, kadar je v ustrezno utemeljenih primerih v zvezi s spremembo ali začasno ustavitvijo ukrepov Unije za odziv potrebno hitro ukrepanje, da se prepreči nepopravljiva škoda Unije ali države članice ali izpolnijo zahteve mednarodnega prava. S takim hitrim ukrepanjem bi lahko preprečili, da bi gospodarska prisila povzročila oz. povečala morebitno gospodarsko škodo, zlasti da bi zaščitili izrazite in ključne interese Unije ali države članice.
- (36) Pri katerihkoli ukrepih, sprejetih na podlagi te uredbe, vključno z ukrepi Unije za odziv, ki se uporabljajo za določene fizične ali pravne osebe, je treba spoštovati Listino Evropske unije o temeljnih pravicah. Poleg tega mora biti vsaka obdelava osebnih podatkov na podlagi te uredbe skladna s pravili o varstvu osebnih podatkov, ki se uporabljajo. Obdelava osebnih podatkov, ki jo izvajajo uradniki držav članic, pri pridobivanju informacij na podlagi te uredbe,

⁽²⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

poteka v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾. Obdelavo osebnih podatkov institucije Unije izvajajo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾.

- (37) Komisija bi morala oceniti učinkovitost in delovanje ukrepov Unije za odziv, sprejetih na podlagi te uredbe, ter kadar je primerno, ugotovitve za namene prihodnjih ukrepov Unije za odziv. Komisija bi morala to uredbo tudi pregledati po pridobitvi zadostnih izkušenj pri njeni uporabi in izvajanju ter njenim razmerjem do drugih politik Unije in obstoječih pravnih instrumentov, vključno z Uredbo Sveta (ES) št. 2271/96 ⁽⁶⁾. Pregled te uredbe bi moral zajemati njeno področje uporabe, delovanje, učinkovitost in uspešnost. Komisija bi morala o svoji oceni poročati Evropskemu parlamentu in Svetu –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja v primerih gospodarske prisile s strani tretje države. Določa pravila in postopke za učinkovito zaščito interesov Unije in njenih držav članic pred gospodarsko prisilo tretje države.
2. Ta uredba vzpostavlja okvir za odzivanje Unije na gospodarsko prisilo, s ciljem da od gospodarske prisile odvrne ali doseže njeno prenehanje, hkrati pa Uniji omogoča, da se v skrajnem primeru gospodarski prisili zoperstavi z ukrepi Unije za odziv.

Ta uredba vzpostavlja tudi okvir, v okviru katerega Unija, kadar je primerno, zahteva povračilo škode, povzročene Uniji.

3. Katerikoli ukrepi, sprejeti na podlagi te uredbe, so skladni z mednarodnim pravom ter se izvajajo v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije.
4. Ta uredba se uporablja brez poseganja v obstoječe instrumente Unije in mednarodne sporazume, ki jih je sklenila Unija, ter ukrepe, sprejete na njihovi podlagi, ki so skladni z mednarodnim pravom, na področju skupne trgovinske politike in tudi ne v druge politike Unije.
5. Ta uredba ne vpliva na delitev pristojnosti med Unijo in njenimi državami članicami.

Člen 2

Gospodarska prisila

1. Za namene te uredbe gospodarska prisila obstaja, kadar tretja država uporablja ali grozi, da bo uporabila ukrep tretje države, ki vpliva na trgovino ali naložbe, da bi preprečila ali dosegla, da Unija ali država članica preneha, spremeni ali sprejme določen akt, s čimer ta tretja država posega v legitimne suverene odločitve Unije ali države članice.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

⁽⁶⁾ Uredba Sveta (ES) št. 2271/96 z dne 22. novembra 1996 o zaščiti pred učinki ekstrateritorialne uporabe zakonodaje, ki jo sprejme tretja država, in dejanji, ki na tej zakonodaji temeljijo ali iz nje izhajajo (UL L 309, 29.11.1996, str. 1).

2. Pri ugotavljanju, ali so pogoji iz odstavka 1 izpolnjeni, Komisija in Svet upoštevata naslednje:
 - (a) intenzivnost, resnost, pogostost, trajanje, obseg in razsežnost ukrepa tretje države, vključno z njegovim vplivom na trgovinske ali naložbene odnose z Unijo, ter pritisk, ki ga s tem ukrepom izvaja na Unijo ali državo članico;
 - (b) ali tretja država izvaja vzorec vmešavanja, na podlagi katerega poskuša od Unije, države članice ali druge tretje države preprečiti ali doseči določene akte;
 - (c) obseg, v katerem ukrep tretje države posega na področje suverenosti Unije ali države članice;
 - (d) ali tretja država deluje na podlagi upravičenega pomisleka, ki je mednarodno priznan;
 - (e) ali in na kakšen način je tretja država pred uvedbo ali uporabo ukrepov tretje države v dobri veri resno poskušala rešiti zadevo z mednarodnim usklajevanjem ali postopkom razsojanja, bodisi dvostransko bodisi v okviru mednarodnega foruma.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „ukrep tretje države“ pomeni vsako dejanje ali opustitev, za katero je na podlagi mednarodnega prava odgovorna tretja država;
- (2) „določen akt“ pomeni vsak pravni ali drug akt, vključno z izražanjem stališča, institucije, organa, urada ali agencije Unije, države članice ali tretje države;
- (3) „škoda, povzročena Uniji“, pomeni negativen učinek, vključno z gospodarsko škodo, na Unijo ali državo članico, tudi na gospodarske subjekte Unije, zaradi gospodarske prisile;
- (4) „tretja država“ pomeni katerokoli državo, ločeno carinsko območje ali drug subjekt mednarodnega prava, ki ni Unija ali država članica.

Člen 4

Proučitev ukrepov tretjih držav

1. Komisija lahko na lastno pobudo ali na ustrezno utemeljeno zahtevo prouči vsak ukrep tretje države, da bi ugotovila, ali izpolnjuje pogoje člena 2(1).
2. Kadar Komisija prouči ukrep tretje države, ukrepa hitro. Proučitev običajno ni daljša od štirih mesecev.

Komisija proučitev izvede na podlagi utemeljenih informacij, ki jih je zbrala na lastno pobudo ali prejela iz kateregakoli zanesljivega vira, tudi od države članice, Evropskega parlamenta, gospodarskih subjektov ali sindikatov.

Komisija zagotovi varstvo zaupnih informacij v skladu s členom 15, vključno, kadar je potrebno, zaščito identitete osebe, ki predloži informacije.

Komisija da na voljo javnosti varno orodje, da bi se ji informacije lažje predložile.

3. Komisija države članice pravočasno obvesti o začetku proučitev in o relevantnem razvoju dogodkov v zvezi s proučitvami v teku.
4. Komisija po potrebi pridobi informacije o učinku ukrepov tretje države.

Komisija lahko od držav članic zahteva, da take informacije predložijo, države članice pa na tako zahtevo hitro ukrepajo.

Z objavo obvestila v *Uradnem listu Evropske unije* in, kadar je primerno, z drugimi ustreznimi sredstvi obveščanja javnosti lahko Komisija deležnike pozove, da predložijo informacije. Komisija določi datum, do katerega je treba te informacije predložiti, pri čemer upošteva obdobje iz prvega pododstavka odstavka 2.

Če Komisija objavi tako obvestilo, zadevno tretjo državo obvesti, da se je proučitev že začela.

Člen 5

Ugotovitev v zvezi z ukrepom tretje države

1. Kadar Komisija po proučitvi, opravljeni v skladu s členom 4, ugotovi, da ukrep tretje države izpolnjuje pogoje iz člena 2(1), Svetu predloži predlog izvedbenega akta, s katerim ugotovi, da ukrep tretje države izpolnjuje pogoje iz člena 2(1).

Komisija v tem predlogu pojasni, kako so ti pogoji izpolnjeni.

V predlogu je določeno okvirno obdobje, v katerem Komisija oceni ali so izpolnjeni pogoji iz člena 8(1). To obdobje ne presega šestih mesecev, razen če je glede na posebne okoliščine primera potrebno daljše obdobje, kar ustrezno utemelji.

2. Komisija v predlogu iz odstavka 1 ali v poznejšem predlogu izvedbenega akta Sveta, kadar je primerno, predlaga, naj Svet določi, da se od tretje države zahteva odpravo škode, povzročene Uniji.

Pri oceni, ali je primerno od tretje države zahtevati odpravo škode, povzročene Uniji, se upoštevajo vse okoliščine primera. Pri oceni se upoštevajo zlasti narava in obseg povzročene škode ter splošne obveznosti na podlagi običajnega mednarodnega prava, da se škoda, ki jo je povzročilo mednarodno protipravno ravnanje, v celoti povrne.

3. Komisija pred predložitvijo predloga iz odstavka 1 tega člena, kadar je to koristno za določitev iz navedenega odstavka, brez poseganja v sodelovanje z zadevno tretjo državo na podlagi člena 6 tretjo državo pozove, naj do določenega roka predloži svoje stališče. Tak rok je razumen in ne povzroča nepotrebne zamujanja pri predložitvi predloga iz odstavka 1 tega člena.

4. Komisija pred predložitvijo predloga iz odstavka 1 tega člena Evropski parlament obvesti o ugotovitvah proučitve, opravljene v skladu s členom 4.

5. Svet sprejme izvedbene akte iz odstavkov 1 in 2 s kvalificirano večino.

Svet lahko s kvalificirano večino spremeni predloge iz odstavkov 1 in 2.

6. Za namene tega člena Svet ukrepa hitro.

Svet ukrepa v osmih tednih po predložitvi predlogov iz odstavkov 1 in 2.

Z odstopanjem od drugega pododstavka lahko Svet ukrepa po preteku tega osemtedenskega roka, pod pogojem, da Komisijo obvesti o zamudi in razlogih zanjo.

Najdaljše obdobje, v katerem naj bi Svet ukrepal, običajno ne presega 10 tednov od predložitve predlogov iz odstavkov 1 in 2.

Svet pri izvajanju svojih izvedbenih pooblastil uporablja člen 2(1), ki določa pogoje za obstoj gospodarske prisile, in merila iz odstavka 2, drugi pododstavek, tega člena, ter pojasni, kako so ti pogoji izpolnjeni in kako se merila uporabljajo.

7. Izvedbeni akti, sprejeti na podlagi tega člena, se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.
8. Evropski parlament je obveščen o katerihkoli izvedbenih aktih, predlaganih oziroma sprejetih na podlagi tega člena.
9. Kadar Svet sprejme izvedbeni akt iz odstavka 1, Komisija o tem obvesti tretjo državo in od te tretje države zahteva, da takoj preneha izvajati gospodarsko prisilo.
10. Kadar Svet sprejme izvedbeni akt iz odstavka 2, Komisija od tretje države zahteva, da v razumnem roku odpravi škodo, povzročeno Uniji.

Člen 6

Sodelovanje s tretjo državo

1. Komisija po sprejetju izvedbenega akta v skladu s členom 5 poskrbi za ustrezno priložnost za posvetovanje s tretjo državo, da bi dosegla prenehanje gospodarske prisile in, kadar se to zahteva na podlagi člena 5(10), povrnitev škode, povzročene Uniji.

Kadar tretja država začne posvetovanje z Unijo v dobri veri, Komisija taka posvetovanja z njo opravi hitro.

Med takimi posvetovanji lahko Komisija s tretjo državo prouči različne možnosti, vključno z:

- (a) neposrednimi pogajanj;
 - (b) predložitvijo zadeve v mednarodni postopek razsojanja;
 - (c) mediacijo, spravnim postopkom ali posredovanjem tretje strani za pomoč Uniji in zadevni tretji državi pri prizadevanjih na podlagi tega člena.
2. Brez poseganja v odstavek 1 si Komisija prizadeva doseči prenehanje gospodarske prisile tako, da zadevo – po posvetovanju s Svetom, kadar je ustrezno v skladu s Pogodbama – predloži v obravnavo na ustreznih mednarodnih forumih.
3. Komisija je po sprejetju ukrepov Unije za odziv na podlagi člena 8 še naprej pripravljena s tretjo državo začeti posvetovanje, v povezavi z možno začasno prekinitvijo katerihkoli ukrepov Unije za odziv na podlagi člena 12(2).

Člen 7

Mednarodno sodelovanje

Komisija začne posvetovanje ali sodeluje s katerokoli drugo tretjo državo, ki jo prizadenejo enaki ali podobni ukrepi gospodarske prisile, ali s katerokoli drugo zainteresirano tretjo državo, da bi dosegla prenehanje gospodarske prisile, po tem, ko se je posvetovala s Svetom, kadar je ustrezno v skladu s Pogodbama.

Taka posvetovanja in sodelovanje lahko po potrebi vključujejo:

- (a) izmenjavo relevantnih informacij in izkušenj, da bi omogočili usklajen odziv na tako gospodarsko prisilo;
- (b) usklajevanje na ustreznih mednarodnih forumih;
- (c) usklajevanje pri odzivanju na gospodarsko prisilo.

Komisija države članice, kadar je primerno, povabi k udeležbi v takih posvetovanjih in sodelovanju.

Taka posvetovanja in sodelovanje ne smejo povzročiti nepotrebnega zamujanja postopka na podlagi te uredbe.

Člen 8

Ukrepi Unije za odziv

1. Komisija sprejme ukrepe Unije za odziv z izvedbenim aktom, kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
 - (a) ukrep na podlagi členov 5 in 6 v razumnem roku ni privedel do prenehanja gospodarske prisile in, kadar se to zahteva na podlagi člena 5(10), do povrnitve škode, povzročene Uniji;
 - (b) sprejetje ukrepov Unije za odziv je potrebno za zaščito interesov in pravic Unije in njenih držav članic, v obravnavanem primeru glede na razpoložljive možnosti;
 - (c) sprejetje ukrepov Unije za odziv je v interesu Unije, kot je to določeno v skladu s členom 9.

Kadar je gospodarska prisila prenehala, vendar tretja država škode, povzročene Uniji, ni odpravila v celoti, čeprav je bilo to zahtevano, Komisija v oceni, ali je pogoj iz prvega pododstavka, točka (b), tega odstavka izpolnjen, upošteva vse okoliščine primera. Komisija pri oceni upošteva zlasti naravo in obseg povzročene škode ter splošne obveznosti na podlagi običajnega mednarodnega prava, da se škoda, ki jo je povzročilo mednarodno protipravno ravnanje, v celoti povrne.

Izvedbeni akti iz prvega pododstavka tega odstavka se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 18(2).

2. Komisija izbere ustrezne ukrepe Unije za odziv izmed ukrepov, določenih v Prilogi I. Na podlagi meril za izbiro in oblikovanje iz člena 11 določi, kateri od teh ukrepov so primerni.

Komisija v izvedbenem aktu iz odstavka 1 tega člena navede razloge, zakaj meni, da so pogoji iz navedenega odstavka izpolnjeni, in zakaj meni, da so ukrepi Unije za odziv ustrezni glede na merila iz člena 11.

3. Ukrepi Unije za odziv se sprejmejo kot:
 - (a) ukrepi splošne uporabe ali
 - (b) ukrepi, ki se uporabljajo za določene fizične ali pravne osebe, ki opravljajo ali bi lahko opravljale dejavnosti na podlagi člena 207 PDEU in so povezane z vlado tretje države.

Ukrepi Unije za odziv iz prvega pododstavka, točka (a), so lahko zasnovani tako, da vplivajo na določene sektorje, regije ali subjekte tretje države v skladu s pravili o poreklu in državljanstvu oziroma državnih pripadnosti, določenimi v Prilogi II.

4. Če ukrep tretje države pomeni mednarodno nedopustno ravnanje, lahko ukrepi Unije za odziv vključujejo ukrepe, ki pomenijo neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti do tretje države.

5. Komisija zagotovi usklajevanje sprejemanja ukrepov Unije za odziv z ukrepi, ki jih sprejme na podlagi drugih pravnih aktov Unije, kot je ta uredba, da bi se odzvala na gospodarsko prisilo v določenem primeru.

6. Izvedbeni akt iz odstavka 1 določa odlog datuma začetka uporabe, ki ne sme biti poznejši od treh mesecev od datuma njegovega sprejetja, razen če je glede na posebne okoliščine določen poznejši datum začetka uporabe.

Komisija ob upoštevanju okoliščin primera določi ta datum, da omogoči uradno obvestilo tretje države na podlagi odstavka 7, in od tretje države doseže, da preneha izvajati gospodarsko prisilo, ter kadar se zahteva, odpravi škodo, povzročeno Uniji.

7. Komisija po sprejetju izvedbenega akta iz odstavka 1 o tem uradno obvesti tretjo državo in:

- (a) pozove tretjo državo, naj takoj preneha izvajati gospodarsko prisilo ter, kadar je primerno in kadar se to od nje zahteva, odpravi škodo, povzročeno Uniji;
- (b) ponudi pogajanja o rešitvi s tretjo državo in
- (c) uradno obvesti tretjo državo, da se bodo uporabljali ukrepi Unije za odziv, razen če preneha izvajati gospodarsko prisilo ter tretja država kadar je primerno in kadar se to od nje zahteva, odpravi škodo, povzročeno Uniji.

8. Kadar ima Komisija verodostojne informacije, da se je gospodarska prisila prenehala izvajati ali da je tretja država sprejela konkretne ukrepe za prenehanje izvajanja gospodarske prisile in kadar je primerno, odpravila škodo, povzročeno Uniji, pred odloženim datumom začetka uporabe, določenim v skladu z odstavkom 6, se v izvedbenem aktu iz odstavka 1 določi nadaljnji odlog datuma začetka uporabe. Ta odlog velja za obdobje, določeno v navedenem izvedbenem aktu, in je takšno, da lahko Komisija preveri dejansko prenehanje izvajanja gospodarske prisile.

V primeru, da ima Komisija take verodostojne informacije, v *Uradnem listu Evropske unije* objavi obvestilo, v katerem navede, da ima take informacije, in datum začetka uporabe izvedbenega akta iz odstavka 1, kot je bil odložen v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka.

9. Če tretja država preneha izvajati gospodarsko prisilo in kadar je primerno, odpravi škodo, povzročeno Uniji, pred datumom začetka uporabe izvedbenega akta iz odstavka 1, Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim razveljavi navedeni izvedbeni akt.

Ta izvedbeni akt o razveljavitvi se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 18(2).

10. Ne glede na odstavke 7, 8 in 9 se lahko v izvedbenem aktu iz odstavka 1 določi, da se ukrepi Unije za odziv uporabljajo brez tega, da Komisija zadevno tretjo državo na podlagi odstavka 7, točka (a), najprej pozove k prenehanju izvajanja gospodarske prisile ali da, kadar je primerno, odpravi škodo, povzročeno Uniji, ali na podlagi odstavka 7, točka (c), uradno obvesti zadevno tretjo državo, da se bo uporabil ukrep Unije za odziv, kadar je to v ustrezno utemeljenih primerih potrebno za ohranitev pravic in interesov Unije ali države članice, zlasti učinkovitosti ukrepov Unije za odziv.

11. Ne glede na odstavka 6 in 8, kadar gospodarska prisila pomeni grožnjo za uporabo ukrepa tretje države, ki vpliva na trgovino ali naložbe v skladu s členom 2(1), se izvedbeni akt iz odstavka 1 tega člena uporablja od datuma začetka uporabe tega ukrepa tretje države.

Komisija v *Uradnem listu Evropske unije* objavi obvestilo, v katerem navede datum začetka uporabe izvedbenega akta iz odstavka 1 tega člena.

Člen 9

Določitev interesa Unije

Določitev interesa Unije za sprejetje, začasno prekinitev, spremembo ali ukinitvev ukrepov Unije za odziv temelji na vseh razpoložljivih informacijah in vključuje oceno različnih zadevnih interesov kot celote. Ti interesi vključujejo predvsem ohranitev zmožnosti Unije in njenih držav članic, da sprejemajo legitimne suverene odločitve brez gospodarske prisile, in vseh drugih interesov Unije ali držav članic, značilnih za primer, interese gospodarskih subjektov Unije, vključno z industrijami v zgornjem in spodnjem delu verige, ter interese končnih potrošnikov Unije, ki jih gospodarska prisila ali ukrepi Unije za odziv prizadenejo ali bi jih lahko prizadeli.

Člen 10

Pogoji za uporabo ukrepov Unije za odziv na določene fizične ali pravne osebe

1. Za namene člena 8(3), prvi pododstavek, točka (b), se lahko šteje, da je fizična ali pravna oseba povezana z vlado tretje države, kadar:
 - (a) ima ta vlada dejansko v lasti več kot 50 % lastniškega deleža v taki pravni osebi, neposredno ali posredno uveljavlja več kot 50 % glasovalnih pravic v njej, ali je pooblaščen, da imenuje večino njenih direktorjev, ali kako drugače zakonito usmerja njena dejanja;
 - (b) taka oseba uživa izključne ali posebne pravice oziroma privilegije, ki jih zakonsko ali dejansko podeljuje vlada zadevne tretje države, kadar deluje v sektorju, v katerem ta vlada omejuje število dobaviteljev ali kupcev na enega ali več, ali ji ta vlada neposredno ali posredno dovoli izvajanje praks, ki preprečujejo, omejujejo ali izkrivljajo konkurenco, ali
 - (c) taka oseba dejansko deluje v imenu ali pod vodstvom ali na pobudo vlade zadevne tretje države.
2. Kadar Komisija utemeljeno domneva, da fizična ali pravna oseba izpolnjuje merila iz člena 8(3), prvi pododstavek, točka (b), in se odloča o sprejetju ukrepov Unije za odziv v zvezi s to osebo, jo obvesti o naslednjem:
 - (a) razlogih, zakaj Komisija meni, da ta oseba izpolnjuje ta merila;
 - (b) ukrepov Unije za odziv, o sprejetju katerih se Komisija odloča v zvezi s to osebo;
 - (c) možnosti, da ta oseba v razumnem roku predloži pripombe o tem, ali ta oseba izpolnjuje ta merila.
3. Za namene odstavka 2 Komisija objavi obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije* in, kadar je to možno, neposredno uradno obvesti zadevno osebo.

V tem obvestilu Komisija da drugim zainteresiranim stranem možnost, da predložijo pripombe.
4. Za namene tega člena lahko Komisija pridobi vse informacije, za katere meni, da so relevantne, tudi tako, da od držav članic zahteva take informacije.
5. Kadar se po sprejetju ukrepov Unije za odziv iz člena 8(3), prvi pododstavek, točka (b), Komisiji predložijo novi tehtni dokazi, Komisija brez poseganja v člen 12 pregleda, ali zadevne osebe še naprej izpolnjujejo merila iz člena 8(3), prvi pododstavek, točka (b), in o tem ustrezno obvesti zadevne osebe.

Člen 11

Merila za izbiro in oblikovanje ukrepov Unije za odziv

1. Ukrepi Unije za odziv so sorazmerni in ne presegajo ravni škode, povzročene Uniji, ob upoštevanju resnosti gospodarske prisile, njenega gospodarskega učinka na Unijo ali državo članico ter pravic Unije in njenih držav članic.
2. Komisija izbere in oblikuje ustrezne ukrepe Unije za odziv na podlagi razpoložljivih informacij, vključno z informacijami, zbranimi na podlagi člena 13, in ob upoštevanju ugotovitve na podlagi člena 5, meril iz člena 2(2), določitve interesa Unije na podlagi člena 9, kateregakoli ustreznega ukrepa na podlagi skupne zunanje in varnostne politike Unije ter naslednjih meril:
 - (a) učinkovitost ukrepov Unije za odziv pri spodbujanju prenehanja gospodarske prisile in, kadar se to zahteva, povrnitve škode, povzročene Uniji;

- (b) preprečevanje ali zmanjševanje negativnega vpliva na:
 - (i) akterje Unije, prizadete zaradi ukrepov Unije za odziv, med drugim z upoštevanjem razpoložljivosti alternativ za take prizadete akterje, kot so alternativni viri dobave za blago ali storitve;
 - (ii) naložbeno okolje v Uniji ali državi članici, vključno z vplivom na politiko zaposlovanja in regionalnega razvoja;
- (c) preprečevanje ali zmanjševanje negativnega vpliva na spodbujanje gospodarske rasti in zaposlovanja z varstvom pravic intelektualne lastnine kot sredstva za spodbujanje inovacij in gospodarstva, temelječega na znanju v Uniji ali državi članici;
- (d) možnosti, da se zagotovi pomoč gospodarskim subjektom Unije, ki jih je prizadela gospodarska prisila;
- (e) preprečevanje ali zmanjšanje negativnih učinkov ukrepov Unije za odziv na politike ali cilje Unije;
- (f) preprečevanje nesorazmernega upravnega bremena in stroškov pri uporabi ukrepov Unije za odziv;
- (g) obstoj in narava vseh ukrepov za odziv, ki so jih sprejele tretje države, ki jih je prizadela enaka ali podobna gospodarska prisila, po potrebi vključno z usklajevanjem na podlagi člena 7;
- (h) vsa relevantna merila, določena v mednarodnem pravu.

Komisija pri izbiri ukrepov Unije za odziv daje prednost ukrepom, ki najučinkoviteje zagotavljajo skladnost z merili iz prvega pododstavka, točki (a) in (b).

3. Brez poseganja v odstavek 2, ko izbira in oblikuje ustrezen ukrep za odziv, ki vpliva na postopek, v katerem javni organ v Uniji izda dovoljenja, registracije, licence ali druge pravice fizični ali pravni osebi za namene njenih komercialnih dejavnosti, se Komisija odloča o sprejetju ukrepov Unije za odziv po naslednjem hierarhičnem vrstnem redu:

- (a) ukrepi, ki vplivajo na postopke, začete po začetku veljavnosti izvedbenega akta iz člena 8(1);
- (b) kadar ukrepi iz točke (a) tega odstavka niso na voljo, ukrepi, ki vplivajo na postopke, ki ob začetku veljavnosti izvedbenega akta iz člena 8(1) še niso zaključeni.

Kadar ni možen nobeden izmed ukrepov iz prvega pododstavka se lahko Komisija v izjemnih okoliščinah odloči o drugih ukrepih za odziv, kadar je bilo glede na zbiranje informacij in mnenj, zbranih na podlagi člena 13, dokazano, da bi ti drugi ukrepi zagotovili učinkovitost, ne da bi nesorazmerno vplivali na industrije v zgornjem in spodnjem delu verige ali končne potrošnike, oziroma nesorazmerno obremenili postopka upravljanja ustreznih nacionalnih predpisov.

Komisija pri izbiri in oblikovanju ukrepa Unije za odziv iz prvega pododstavka upošteva stopnjo harmonizacije in da prednost ukrepom, ki vplivajo na postopke, ki se uporabljajo na ravni Unije ali na področju, na katerem obstaja obsežno pravo Unije.

Ukrepi Unije za odziv iz prvega pododstavka ne posegajo v upravne odločitve organov Unije in držav članic, ki temeljijo na oceni znanstvenih dokazov.

4. Kadar je to potrebno za doseganje cilja te uredbe, lahko Komisija sprejme ukrepe Unije za odziv, ki vplivajo na dostop do Unije za neposredne tuje naložbe ali trgovino s storitvami in ki se uporabljajo v zvezi s storitvami ali neposrednimi naložbami, ki jih v Uniji opravlja ena ali več pravnih oseb s sedežem v Uniji, ki so v lasti ali pod nadzorom oseb iz tretje države.

Komisija lahko sprejme take ukrepe Unije za odziv, kadar njihova neuporaba v zvezi z opravljenimi storitvami ali neposrednimi naložbami ne bi zadostovala za učinkovito doseganje cilja te uredbe, zlasti kadar bi se zadevna tretja država ali zadevna oseba sicer lahko izognila učinkom ukrepov Unije za odziv ali jih zaobšla.

Komisija pri presoji, ali naj sprejme take ukrepe Unije za odziv, med drugim upošteva naslednja merila, poleg tistih, ki so določeni v odstavkih 1 in 2:

- (a) vzorce trgovine s storitvami in naložbe v sektorju, na katerega se nanašajo predvideni ukrepi Unije za odziv, ter tveganje, da se tretja država ali zadevna oseba izogne ali zaobide katerikoli ukrep Unije za odziv, ki se ne uporablja za storitve ali neposredne naložbe, ki se opravljajo v Uniji;
- (b) možni dejanski prispevek ukrepov Unije za odziv iz prvega pododstavka k doseganju prenehanja gospodarske prisile in povrnitve škode, povzročene Uniji;
- (c) obstoj alternativnih ukrepov, s katerimi je mogoče doseči prenehanje gospodarske prisile in povrnitve škode, povzročene Uniji, ki so razumno na voljo in manj omejujejo trgovino s storitvami ali naložbe v Uniji.

Sprejetje takih ukrepov Unije za odziv se ustrezno utemelji v izvedbenem aktu iz člena 8(1) ob upoštevanju meril, določenih v tem odstavku.

Člen 12

Sprememba, začasna prekinitev in ukinitvev ukrepov Unije za odziv

1. Komisija redno pregleduje gospodarsko prisilo in učinkovitost ukrepov Unije za odziv in njihove učinke na interes Unije.
2. Kadar tretja država začasno prekine izvajanje gospodarske prisile, Komisija začasno prekine uporabo ukrepov Unije za odziv za obdobje, v katerem tretja država izvajanje začasno prekine.

Kadar sta tretja država in Unija ali zadevna država članica sklenili sporazum, vključno na podlagi ponudbe te tretje države, o predložitvi zadeve v zavezujoč mednarodni postopek razsojanja tretji strani, ta tretja država pa začasno prekine gospodarsko prisilo, Komisija za čas trajanja postopka razsojanja začasno prekine izvajanje ukrepov Unije za odziv.

Kadar je zaradi odločitve o razsojanju ali poravnavi s tretjo državo potrebno izvajanje s strani tretje države, Komisija začasno ustavi uporabo ukrepov Unije za odziv pod pogojem, da tretja država sodeluje pri izvajanju te odločitve o razsojanju ali poravnavi.

Komisija začasno ustavi ali nadaljuje uporabo ukrepov Unije za odziv, kadar je potrebno glede na interes Unije, določen na podlagi člena 9, ali, kadar je to potrebno, za omogočanje nadaljnjega sodelovanja na podlagi člena 6(3) po sprejetju ukrepov Unije za odziv.

Komisija z izvedbenimi akti začasno ustavi ali nadaljuje uporabo ukrepov Unije za odziv. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 18(2).

3. Kadar je treba prilagoditi ukrepe Unije za odziv ob upoštevanju členov 2 in 11 ali nadaljnjega razvoja dogodkov, vključno z odzivom tretje države, Komisija z izvedbenimi akti, kot je primerno, spremeni ukrepe Unije za odziv.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 18(2).

4. Komisija ukine ukrepe Unije za odziv v katerikoli izmed naslednjih okoliščin:
- (a) gospodarska prisila se je prenehala izvajati in, kadar se je Svet na podlagi člena 5(10) odločil zahtevati povrnitev škode, povzročene Uniji, je bila škoda, povzročena Uniji, odpravljena;
 - (b) gospodarska prisila se je prenehala izvajati, vendar tretja država ni odpravila škode, povzročene Uniji, čeprav se je Svet na podlagi člena 5(10) odločil zahtevati povrnitev škode, povzročene Uniji, razen če je treba ob upoštevanju vseh okoliščin primera ohranjati ukrepe Unije za odziv, da se doseže cilj te uredbe;
 - (c) sporazumna rešitev je bila dosežena;
 - (d) v skladu z zavezujočo odločitvijo tretje strani v mednarodnem postopku razsojanja, ki se nanaša na vprašanje gospodarske prisile, je treba ukrep Unije za odziv ukiniti;
 - (e) ukinitvev ukrepa Unije za odziv je ustrezna glede na interes Unije, kot je določen na podlagi člena 9.

Komisija ukine ukrepe Unije za odziv z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 18(2).

5. Komisija v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, kot je preprečevanje nepopravljive škode Uniji ali državi članici ali nadaljnje zagotavljanje skladnosti z obveznostmi Unije na podlagi mednarodnega prava zaradi začasne prekinitve ali prenehanja gospodarske prisile, sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj, da se začasno prekine ali spremeni ukrepe Unije za odziv.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 18(3) in ostanejo veljavni največ dva meseca.

Člen 13

Zbiranje informacij v zvezi z ukrepi Unije za odziv

1. Komisija pred sprejetjem ali spremembo ukrepov Unije za odziv ali spremembo takih ukrepov pridobi in pred začasno prekinitvijo oziroma ukinitvijo takih ukrepov lahko pridobi informacije in mnenja o gospodarskih posledicah za gospodarske subjekte Unije z obvestilom, objavljenim v *Uradnem listu Evropske unije*, in, kadar je primerno, z drugimi ustreznimi sredstvi javnega obveščanja.

V obvestilu se navede datum, do katerega je treba informacije in mnenja predložiti Komisiji.

Komisija lahko začne zbirati informacije in mnenja iz prvega pododstavka, kadarkoli se ji zdi primerno.

2. Za namene odstavka 1 Komisija obvesti in se posvetuje z deležniki, zlasti združenji, ki delujejo v imenu gospodarskih subjektov Unije, in sindikati, na katere bi lahko vplivali morebitni ukrepi Unije za odziv, ter organi držav članic, ki sodelujejo pri pripravi ali izvajanju zakonodaje, s katero se urejajo sektorji, na katere bi lahko vplivali ti ukrepi, ter se z njimi posvetuje.

3. Komisija brez nepotrebnega odlašanja s sprejetjem ukrepov Unije za odziv opredeli možnosti za morebitne ukrepe Unije za odziv in pridobi informacije ter mnenja zlasti o:

- (a) vplivu takih ukrepov na akterje iz tretjih držav in njihove konkurente, poslovne partnerje ali stranke v Uniji ter uporabnike, končne potrošnike ali zaposlene v Uniji;
- (b) medsebojnem učinkovanju takih ukrepov z ustrežno zakonodajo držav članic;
- (c) upravnem bremenu, ki bi ga lahko povzročili taki ukrepi.

4. Komisija v čim večji meri upošteva informacije in mnenja, zbrana na podlagi tega člena.

Ko osnutek izvedbenega akta predloži odboru v okviru postopka pregleda iz člena 18(2), Komisija priloži analizo predvidenih ukrepov in njihovega morebitnega vpliva.

Ta analiza vključuje temeljito oceno učinka na industrijo v zgornjem in spodnjem delu verige ter končne potrošnike v Uniji in, če je ustrezno, izpostavi morebiten nesorazmeren vpliv.

5. Za namene sprejetja izvedbenih aktov, ki se začnejo uporabljati takoj, v skladu s členom 12(5) Komisija pridobi informacije in mnenja ustreznih deležnikov na ciljno usmerjen način, razen če zaradi izredno nujnih razlogov pridobivanje informacij in mnenj ni mogoče ali ni potrebno iz objektivnih razlogov, kot je zagotavljanje skladnosti z mednarodnimi obveznostmi Unije.

Člen 14

Enotna kontaktna točka

1. Komisija vzpostavi enotno kontaktno točko za uporabo te uredbe in njeno usklajevanje z vsemi ustreznimi pravnimi akti Unije ter za zbiranje informacij in pripravo analiz stroškov in podatkov, da bi opredelili naravo gospodarske prisile.
2. Za namene te uredbe enotna kontaktna točka ob popolnem spoštovanju načela zaupnosti deluje kot glavna kontaktna točka za podjetja Unije in zasebne deležnike, ki so pod vplivom gospodarske prisile, tudi v zvezi s pomočjo, ki jo je treba zagotoviti v okviru sedanje gospodarske prisile za ta podjetja in deležnike.

Člen 15

Zaupnost

1. Informacije, prejete na podlagi te uredbe, se lahko uporabljajo le za namen, za katerega so bile predložene, zahtevane ali prejete.
2. Oseba, ki predloži informacije iz odstavka 1, lahko zahteva, da se take informacije obravnavajo kot zaupne. Tej zahtevi se priloži nezaupen in smiseln povzetek zadevnih informacij ali utemeljitev, zakaj se zadevne informacije ne smejo povzemati.
3. Evropski parlament, Svet, Komisija, države članice ali njihovi uradniki informacij zaupne narave, prejetih na podlagi te uredbe, ne smejo razkriti brez posebnega dovoljenja osebe, ki predloži take informacije.
4. Odstavka 2 in 3 Komisiji ne preprečujeta razkritja splošnih informacij v obliki smiselnega povzetka, pod pogojem, da z razkritjem ni mogoče ugotoviti identitete osebe, ki jih je predložila.

Pri razkritju takih splošnih informacij se upošteva pravni interes zadevnih strank, da se zaupne informacije ne razkrijejo.

5. Za uradnike države članice velja dolžnost poklicne molčečnosti v zvezi z vsemi zaupnimi informacijami, s katerimi se je seznanilo v času izvajanja uradnih dolžnosti v zvezi s to uredbo.
6. Komisija zagotovi varen in šifriran sistem, s katerim podpre neposredno sodelovanje in izmenjavo informacij z uradniki držav članic.

Člen 16

Pravila o poreklu in državljanstvu oziroma državni pripadnosti

1. Za namene te uredbe se poreklo blaga ali storitve ali državljanstvo ponudnika storitev, državne pripadnosti naložbe ali državljanstvo imetnika pravic intelektualne lastnine določijo v skladu s Prilogo II.
2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 17 za spremembo točk 2 in 3 Priloge II, da se upošteva relevanten razvoj mednarodnih instrumentov in izkušenj pri uporabi te uredbe ali drugih aktov Unije.

Člen 17

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 16(2) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 27. decembra 2023. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastila iz člena 16(2) lahko kadarkoli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 16(2), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka Evropski parlament in Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 18

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme, uporablja pa se člen 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 Uredbe.

*Člen 19***Poročanje in pregled**

1. Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 182/2011 Komisija redno in pravočasno obvešča Evropski parlament in Svet o relevantnih spremembah pri uporabi te uredbe med proučevanjem ukrepov tretje države, vključno z njenim začetkom, o sodelovanju s tretjo državo in mednarodnem sodelovanju, ter v obdobju, v katerem veljajo ukrepi Unije za odziv.

Glede na prejete informacije lahko Evropski parlament ali Svet, kadar je primerno, povabi Komisijo k izmenjavi mnenj.

Evropski parlament lahko izrazi svoja stališča na kakršenkoli primeren način.

2. Komisija ukrepe Unije za odziv, sprejete na podlagi člena 8, oceni v šestih mesecih po njihovi ukinitvi, pri čemer upošteva prispevek deležnikov, informacije, ki jih zagotavljata Evropski parlament in Svet, ter vse druge ustrezne informacije, in predloži poročilo o oceni Evropskemu parlamentu ter Svetu.

V poročilu o oceni se prouči učinkovitost in delovanje ukrepov Unije za odziv ter, kadar je primerno, pripravi ugotovitve za namene prihodnjih ukrepov Unije za odziv in za pregled te uredbe na podlagi odstavka 3.

3. Komisija najpozneje tri leta po sprejetju prvega izvedbenega akta v skladu s členom 5 ali do 27. decembra 2028, karkoli nastopi prej, in nato vsakih pet let, pregleda to uredbo in njeno izvajanje ter predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. Za namene tega pregleda Komisija posebno pozornost nameni vsem vprašanjem, ki bi se lahko pojavila glede razmerja med to uredbo in drugimi obstoječimi instrumenti Unije.

*Člen 20***Začetek veljavnosti**

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 22. novembra 2023

Za Evropski parlament
predsednica
R. METSOLA

Za Svet
predsednik
P. NAVARRO RÍOS

PRILOGA I

Ukrepi Unije za odziv na podlagi člena 8

1. Uvedba novih ali višjih carin, vključno s ponovno uvedbo carin na ravni države z največjimi ugodnostmi ali uvedbo carin, ki presegajo raven države z največjimi ugodnostmi, ali uvedba kakršnihkoli dodatnih dajatev za uvoz ali izvoz blaga, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti glede tarifnih koncesij.
2. Uvedba ali povečanje omejitev za uvoz ali izvoz blaga, vključno z blagom, za katerega velja nadzor izvoza, kadar je ustrezno, ne glede na to, ali se te omejitve uveljavijo s kvotami, uvoznimi ali izvoznimi dovoljenji ali drugimi ukrepi ali uvedba ali povečanje omejitev pri plačilu blaga, ki lahko po potrebi pomenijo neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti.
3. Uvedba omejitev za trgovino z blagom, ki se uveljavijo z ukrepi, ki se uporabljajo za blago v tranzitu, ali z notranjimi ukrepi, ki se uporabljajo za blago, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti.
4. Naslednji ukrepi, ki lahko po potrebi pomenijo neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti glede pravice do sodelovanja v razpisnih postopkih na področju javnih naročil:
 - (a) izključitev blaga, storitev ali dobaviteljev blaga ali storitev iz zadevne tretje države iz javnih naročil ali izključitev iz javnih naročil ponudb, katerih skupna vrednost je sestavljena iz več kot 50 % blaga ali storitev s poreklom iz zadevne tretje države, razen če je zaradi izjemnih okoliščin primera potreben nižji odstotek in pod pogojem, da preostali odstotek blaga ali storitev ni zajet v zavezah Unije na podlagi Sporazuma o javnih naročilih, sklenjenega v okviru Svetovne trgovinske organizacije, ali drugega sporazuma o javnih naročilih, sklenjenega med Unijo in tretjo državo, razen zadevne tretje države, ali
 - (b) uvedba prilagoditve ocene ⁽¹⁾ za ponudbe blaga ali storitev zadevne tretje države ali za ponudbe dobaviteljev blaga ali storitev iz zadevne tretje države.
5. Uvedba ukrepov, ki vplivajo na trgovino s storitvami, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti v zvezi s trgovino s storitvami.
6. Uvedba ukrepov, ki vplivajo na dostop neposrednih tujih naložb do Unije, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti.
7. Uvedba omejitev glede varstva pravic intelektualne lastnine ali njihovega komercialnega izkoriščanja, ko gre za imetnike pravic, ki so državljani zadevne tretje države, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti v zvezi s trgovinskimi vidiki pravic intelektualne lastnine.
8. Uvedba omejitev za bančništvo, zavarovalništvo, dostop do kapitalskih trgov Unije in druge dejavnosti finančnih storitev, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti v zvezi s finančnimi storitvami.

⁽¹⁾ Prilagoditev ocene pomeni obveznost naročnika ali subjektov, ki izvajajo postopke javnega naročanja, da sorazmerno zmanjšajo za določen odstotek – z določenimi izjemami – prilagoditev ponudbe, ki izhaja iz njene ocene, na podlagi meril za oddajo javnega naročila, opredeljenih v ustrezni dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. V primerih, kadar so cena ali stroški edino merilo za oddajo javnega naročila, prilagoditev ocene pomeni, da se za namen ocenjevanja ponudb za določen odstotek relativno poveča cena, ki jo je ponudil ponudnik.

9. Uvedba ali povečanje omejitev možnosti dajanja na trg Unije blaga, za katerega veljajo pravni akti Unije o kemikalijah, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti.
 10. Uvedba ali povečanje omejitev možnosti dajanja na trg blaga, za katerega veljajo sanitarni in fitosanitarni pravni akti Unije, ki lahko po potrebi pomeni neizpolnjevanje veljavnih mednarodnih obveznosti.
-

PRILOGA II

Pravila o poreklu in državljanstvu oziroma državni pripadnosti

1. Poreklo blaga se določi v skladu z Uredbo (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
2. Poreklo storitve, vključno s storitvijo, opravljeno na področju javnih naročil, se določi na podlagi državljanstva fizične ali pravne osebe gospodarskega subjekta, ki jo opravlja.

Za državljanstvo ponudnika storitev se šteje, da je:

- (a) v primeru fizične osebe, država, katere državljan je oseba ali v kateri ima pravico do stalnega prebivališča;
- (b) v primeru pravne osebe, karkoli od naslednjega:
 - (i) če se storitev opravlja drugače kakor prek poslovne navzočnosti v Uniji, država, v kateri ima pravna oseba sedež ali je drugače organizirana na podlagi zakonov te države in na ozemlju katere pravna oseba opravlja bistvene poslovne dejavnosti;
 - (ii) če se storitev opravlja s poslovno navzočnostjo v Uniji:
 - (a) če pravna oseba opravlja bistvene poslovne dejavnosti na ozemlju države članice, v kateri ima sedež, tako da ima neposredno in dejansko povezavo z gospodarstvom te države članice, država članica, v kateri ima pravna oseba sedež, ali, če za to osebo veljajo ukrepi Unije za odziv, državljanstvo ali kraj stalnega prebivališča fizične ali pravne osebe ali oseb, ki imajo pravno osebo v Uniji v lasti ali jo nadzorujejo;
 - (b) če pravna oseba, ki opravlja storitev, ne opravlja bistvenih poslovnih dejavnosti ter zato nima neposredne in dejanske povezave z gospodarstvom države članice, v kateri ima sedež, poreklo fizičnih ali pravnih oseb, ki jo imajo v lasti ali jo nadzorujejo.

Šteje se, da je pravna oseba „v lasti“ oseb iz določene države, če več kot 50 % lastniškega deleža pripada osebam te države, „pod nadzorom“ oseb iz določene države pa je, če imajo take osebe pooblastilo, da imenujejo večino njenih direktorjev ali kako drugače zakonito vodijo njeno delovanje.

3. Državna pripadnost naložbe je:
 - (a) če se z naložbo opravljajo bistvene poslovne dejavnosti na ozemlju države članice, v kateri je bila naložba izvedena, tako da ima neposredno in dejansko povezavo z gospodarstvom te države članice, državna pripadnost državi članici, v kateri je bila naložba izvedena, ali, če se ukrepi Unije za odziv uporabljajo za fizično ali pravno osebo, ki ima naložbo v Uniji v lasti ali jo nadzoruje, državljanstvo ali kraj stalnega prebivališča te fizične ali pravne osebe;
 - (b) če se z naložbo ne opravljajo bistvene poslovne dejavnosti ter zato naložba nima neposredne in dejanske povezave z gospodarstvom države članice, v kateri je bila naložba izvedena, državljanstvo fizične ali pravne osebe, ki jo ima v lasti ali jo nadzoruje.

Šteje se, da je naložba „v lasti“ oseb iz določene države, če več kot 50 % lastniškega deleža pripada osebam te države, „pod nadzorom“ oseb iz določene države pa je, če imajo take osebe pooblastilo, da imenujejo večino njenih direktorjev ali kako drugače zakonito vodijo njeno delovanje.

4. V zvezi s trgovinskimi vidiki pravic intelektualne lastnine se izraz „državljeni“ razume v enakem smislu, kot se uporablja v odstavku 3 člena 1 Sporazuma STO o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS) in prihodnjih spremembah Sporazuma.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

V zvezi s to uredbo sta bili podani dve izjavi, ki sta na voljo v UL C, C/2023/1340, 7.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1340/oj>, in v UL C, C/2023/1341, 7.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1341/oj>.
